

SÄHKÖPOSTI - Lähetetty: perjantai 7. maaliskuuta 2025 12.18

Lähettilä: Hakaste Tapio (MMM) <Tapio.Hakaste@gov.fi>

Vastaanottaja: vaataja.eero@pp.inet.fi <vaataja.eero@pp.inet.fi>; heikki.kauppinen@muonio.fi <heikki.kauppinen@muonio.fi>; Matinlassi Timo <timo.matinlassi@pp.inet.fi>; Nissen Petter VAPAA-AJANKALASTAJA <petter.nissen@vapaa-ajankalastaja.fi>; rauno.virta@elamysvirta.fi <rauno.virta@elamysvirta.fi>; jokiseura@tornionjoki.fi <jokiseura@tornionjoki.fi>; Annika Sallisalmi <annika.sallisalmi@fsgk.se>; simja.lempinen@fsgk.se <simja.lempinen@fsgk.se>; lassi.kontiosalo@lapinliitto.fi <lassi.kontiosalo@lapinliitto.fi>; info@nordicsafaris.com <info@nordicsafaris.com>; info_lapinliitto.fi <info@lapinliitto.fi>; info@samediggi.fi <info@samediggi.fi>; info@fsgk.se <info@fsgk.se>; lippomiehet@hotmail.com <lippomiehet@hotmail.com>; keisutimo@gmail.com <keisutimo@gmail.com>; anna-leena.inkero@lappikk.fi <anna-leena.inkero@lappikk.fi>; puheenjohtajalvk@gmail.com <puheenjohtajalvk@gmail.com>; 'Liisanantti Kalervo' <kalervo.liisanantti@pp.inet.fi>; lapinkalastusmatkailu@gmail.com <lapinkalastusmatkailu@gmail.com>; kalervo.aska@hotmail.com <kalervo.aska@hotmail.com>; mauri.kylmamaa@kylmamaa.fi <mauri.kylmamaa@kylmamaa.fi>; info@kylmamaa.fi <info@kylmamaa.fi>; joukoa.sirkkala@gmail.com <joukoa.sirkkala@gmail.com>; kari.heinikoski@pp.inet.fi <kari.heinikoski@pp.inet.fi>; pelttaripekka@gmail.com <pelttaripekka@gmail.com>; harri.katainen@rovaniemi.fi <harri.katainen@rovaniemi.fi>; pirjo.makikorttila@kehitysaura.fi <pirjo.makikorttila@kehitysaura.fi>; kirjaamo@tornio.fi <kirjaamo@tornio.fi>; Ylitornion kunta <kirjaamo@ylitornio.fi>; Pellon kunta <pellonkunta@pello.fi>; kirjaamo@kolari.fi <kirjaamo@kolari.fi>; Muonio <kirjaamo@muonio.fi>; Enontekiö <kirjaamo@enontekio.fi>; jyrkikehus@gmail.com <jyrkikehus@gmail.com>; vesa.rantanen@kalatalousneuvonta.fi <vesa.rantanen@kalatalousneuvonta.fi>; tervahautajari@gmail.com <tervahautajari@gmail.com>; aalilja@gmail.com <aalilja@gmail.com>; info@tornioriver.fi <info@tornioriver.fi>; Mikko Malin <mikko.malin@ahven.net>; olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi <olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi>; Jordas Kim SAKL <kim.jordas@sakl.fi>; Urpanen Olli (metsa.fi) <Olli.Urpanen@metsa.fi>; Kirjaamo Metsähallitus <kirjaamo@metsa.fi>; eliasterio@gmail.com <eliasterio@gmail.com>; elias.terio@utsjoki.fi <elias.terio@utsjoki.fi>

Kopio: Bondestam Orian (MMM) <Orian.Bondestam@gov.fi>; Jermi Tertsunen (ely-keskus) <jermi.tertsunen@ely-keskus.fi>; Leskinen Jari ELY-KESKUS <jari.leskinen@ely-keskus.fi>; Elias Rauhala (ely-keskus.fi) <elias.rauhala@ely-keskus.fi>; Atte Juutinen (ely-keskus.fi) <atte.juutinen@ely-keskus.fi>; Romakkaniemi Atso <atso.romakaniemi@luke.fi>; Selén Roni (MMM) <Roni.Selen@gov.fi>; Kirjavainen Eija (MMM) <Eija.Kirjavainen@gov.fi>

Aihe: Tilannekatsaus Tornionjoen kalastusneuvotteluista 2025

Hyvät Tornionjoen kalastuksen sidosryhmät

Tällä viestillä haluamme informoida neuvotteluissa esille tulleista muutosehdotuksista, jotka koskevat Tornionjoen kalastussääntöä vuodelle 2025.

Suomi ja Ruotsi neuvottelivat 26.2.2025 Torniossa vuodeksi 2025 kalastussäännöstä poikkeavista määräyksistä Tornionjoelle. Neuvotteluja varten kuultiin Luken ja SLU:n tutkijoiden tilannekatsaus Tornionjoen kalakantojen tilasta (suomenkielinen raportti liitteenä). Lisäksi neuvotteluja edelsi yhdessä rajajokikomission kanssa 25.2. käyty keskustelu kalastusmääräysten vuosittaisista muutostarpeista.

Ruotsin kanssa pidetyissä neuvotteluissa todettiin, että lohikannan tila on edelleen heikko ja että se edellyttää uusien säätelytoimien käyttöönottoa. Arviot tulevan kesän lohivilanteesta eivät myöskään lupaa käännettä parempaan, koska seuraavan vuoden nousumääriä yleensä ennustava 1 merivuoden kossien nousumäärä viime kesänä oli poikkeuksellisen alhainen. Yhdistettynä heikkoon nousuun 2023 ja 2024 myös 3 ja 4 -vuotiaita lohia on odotettavissa vähän, joten kuteva kalamäärä ennustetaan jäävän pieneksi.

Seurantatietojen perusteella kalastus kohdistuu jokeen nousseisiin lohiin etenkin kalastuskauden

alussa kesäkuussa lohien nousuvaiheessa sekä uudelleen kalastuskauden lopussa elokuussa, kun ne ovat asettuneet kutupaikkojensa läheisyyteen jokialueella. Vapakalastuksen jokisaaliit näyttävät seuraavan lohien nousumääriä, eli saalis pienentyi selvästi vuoteen 2023 verrattuna.

Tässä tilanteessa keskusteltiin säätelykokonaisuudesta, joka sisältäisi seuraavanlaisia toimia:

- Lohen kalastuskauden lyhentäminen kuten vuonna 2024. Kausi alkaisi vuorokausirajoituksen jälkeen maanantaina 9.6. klo 19.00 ja päättyisi pari viikkoa nykyistä aikaisemmin, eli 16 elokuuta. Tällä tavalla pyritäisiin suojelemaan alkukaudella jokeen nousevia arvokkaita suuria lohiyksilöitä ja loppukaudella samoja yksilöitä etenkin latva-alueiden kutualueilla.
- Spinnflugakalastuksen kalastuskautta siirrettäisiin vastaavasti nyt käytössä olevasta kaudesta, jos kalastuskauden alkua päädytään siirtämään noin vuorokaudella kesäkuun 8 päivästä.

Kaikkia kalastusmuotoja koskevan kausikiintiön käyttöönotto sai kannatusta molemmissa maissa. Saaliskiintiön koko olisi 2 lohta (SVE) tai 3 lohta (FI). Kiintiöön liittyvän merkin (lohiplommi) käyttöönotossa voi olla vaikeuksia yhteislupa-alueen ulkopuolella ja siihen voi liittyä valtuuksia koskevia rajoitteita, joten merkkiä ei välttämättä otettaisi käyttöön kalastuskaudelle 2025. Asian selvittäminen käynnistettäisiin kuitenkin tulevia vuosia varten.

Tutkimuksen laskelman mukaan kahden kalan kausikiintiö tarkoittaisi noin 27 % vähennystä v. 2024 kaltaisena heikkona lohien nousuvuonna ja kolmen kalan kausikiintiö 17 % vähennystä kokonaissaaliiseen. Jos nousu olisi parempi (kuten 2022), 2 kalan kiintiö vähentäisi 43 % saaliista ja 3 kalan 31 %.

Keskustelussa tuli esille jo aiemmin esitetty kanta, jonka mukaan 2 lohien saaliskiintiö ei riitä, vaan lisäksi tulisi rajoittaa kalastusta lisää muillakin keinolla:

Kalastuskauden lopettaminen aikaisemmin jo 15 elokuuta, toinen viikkorauhoituspäivä jokeen tai päivittäinen rauhoitus osaksi vuorokautta esim. 6 – 8 tuntia (ei välttämättä yöllä). Vapojen määrän rajoittaminen kolmeen ja nostokoukun käyttökielto meritaimenen suojelemiseksi ja lohien vapauttamisen mahdollistamiseksi.

Ruotsin näkemys oli, että joessa lohien kalastuskuolevuutta tulisi vähentää noin puoleen saman vaikutuksen saamiseksi kuin merellä ja jokisuulla joko lisäämällä viikkorauhoituspäivä tai kieltämällä kalastus 6 - 8 tunnin ajaksi vuorokaudesta koko kalastuskauden ajan, mitä perusteltiin sillä, että tämä vähentäisi pyyntiponnistusta kaikissa lohien pyyntimuodoissa joessa (vapakalastus, lohien lippous, kulkuverkkokalastus).

- Samoin keskusteltiin mahdollisuudesta rajoittaa vapojen määrää veneeltä kalastettaessa enintään kolmeen, lähinnä Ruotsista tehty ehdotus liittyy kalastuksenvalvonnan havaintoihin siitä, että käytettäessä useita vapoja sivusaaliina saatavien harjusten käsittely on kovakouraista. Lisäksi rajoitus tukisi lohien kalastuskuolevuuden pienentämistä, mutta olisi hankala, jos esim. vuokraveneessä on kaksi asiakasta.

- Myös nostokoukun käyttömahdollisuuden tarpeellisuus nousi keskustelussa esille tilanteessa, missä meritaimenia joudutaan vapauttamaan aiempaa enemmän ja kun lohien valikoivaa kalastusta voitaisiin suosia kalastuskauden lopussa.

- Suomi katsoi neuvotteluissa, että lohikannan tilanne edellyttää myös lohienkalastuksen rajoittamista sopimusalueen merialueella, esim. myöhentämällä kalastuksen aloitusta viikolla ja/tai rajoittamalla

käytettävää rysämää. Tämä osoittautui myös tällä neuvottelukierroksella kovin vaikeaksi. Merikalastus on jo pitkään aloitettu 17 kesäkuuta, kun se jokialueella on alkanut 1.6. Ruotsi näki edelleen vaikeaksi aloittaa sopimusalueen kalastusta muita merialueita myöhemmin, mitä he perustelivat kansallisen lohikiintiön pienemisellä ja mahdollisuudella osoittaa Ruotsin lohikiintiötä kalastettavaksi muualle kuin Perämeren pohjukkaan Tornionjoen läheisyyteen. Ruotsi kertoi suunnittelevansa lohikiintiöstään osan siirtoa kalastettavaksi Selkämerellä, jolloin saaliin vähenemä Tornionjoen edustalla olisi 40 - 50 prosentin luokkaa. Kalastuksen aloitusajan siirtoa voidaan kuitenkin harkita jonkun päivän (siirto viikolla ei ollut hyväksyttävissä), mihin liittyy vaatimuksia toimenpiteistä myös jokialueella.

- Suomi ehdotti tässä tapauksessa mahdollisuutena päästä eteenpäin, että lohen kalastuskausi jatkuisi jokialueella 16 – 23 elokuuta siten, että sinä aikana saadut lohet tulisi vapauttaa ja käytettävien vieheiden koukkujen olisi oltava väkäsettömiä. Tällä tavalla mahdollistettaisiin kalastusmatkailun ja siihen liittyvän yritystoiminnan jatkuminen elokuun tärkeällä viikolla.

Taimenen kalastuskieltoon ei nähty mahdollisena tehdä muutoksia, sen sijaan lippokalastuksen rauhoituksen aloitusajan siirtäminen klo 18.00 alkavaksi Kukkolankosken siian jakoaikaan sopivaksi sai kannatusta.

Sidosryhmät voivat kommentoida edellä mainittuja asioita 19.3. mennessä. Neuvottelut Ruotsin kanssa pyritään viemään päätökseen maaliskuun loppuun mennessä.

Ystävällisin terveisin

Tapio Hakaste ja Orian Bondestam